

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд,
Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2020 оны
дугаар сарын-ны өдрийн дугаар
тушаалын хавсралт

А. “Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд хэрэглэх дотоодын хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний жагсаалт

№	Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний ангилал, нэр	Тавих шаардлага, техникийн баримт бичгийн нэр, дугаар
I. Мах, махан бүтээгдэхүүн		
1.1	Малын тураг мах	MNS 1111. Үхэр, өсвөр үхэр, адууны өрөөл, тал өрөөл, хонь, хурга, ямааны гулууз мах. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 3512. Үхэр, адууны ангилан шулж, хэвлэж хөлдөөсөн мах MNS 2456. Мах, махан бүтээгдэхүүн. Үхрийн хэсэглэж, ангилсан мах. Ерөнхий шаардлага
1.2	Тахианы мах	MNS 0703. Тахианы хэсэглэж ангилсан мах. Ерөнхий шаардлага
1.3	Төрөл бүрийн хагас боловсруулсан махан бүтээгдэхүүн	MNS 1804. Хагас боловсруулсан махан бүтээгдэхүүн. Техникийн ерөнхий шаардлага
1.4	Малын дотор мах	MNS 1023. Хүнсний зориулалттай дотор мах, дайвар түүхий эд болон тэдгээрийн бүтээгдэхүүн. Техникийн ерөнхий шаардлага
1.5	Загасны мах /цагаан загас гэх мэт/	MNS CAC RCP 52. Загас, загасан бүтээгдэхүүнтэй ажиллах дүрэм
II. Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн		
2.1	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан шингэн сүү (0.5-3.2% тослогтой)	MNS 0219. Ундны сүү. Техникийн ерөнхий шаардлага
2.2	Баяжуулсан сүү	MNS 0219. Ундны сүү. Техникийн ерөнхий шаардлага
2.3	Шингэн сүү	MNS 4228. Малын түүхий сүү. Техникийн шаардлага
2.4	Тараг (чихрийн агууламж нь 100 гр-д 5%-иас ихгүй)	MNS 4229. Эсэг цагаан идээ. Техникийн ерөнхий шаардлага
2.5	Аарц	MNS 4230. Уураглаг цагаан идээ. Техникийн шаардлага,
2.6	Цөцгийн тос	MNS 6652. Цөцгийн тос. Техникийн шаардлага
2.7	Цөцгий	MNS 4528. Тослог цагаан идээ. Техникийн шаардлага
2.8	Зөөхий	
2.9	Шар тос	
2.10	Цагаан тос	
2.11	Хайлмаг	
2.12	Ааруул	
2.13	Эззгий	
2.14	Монгол бяслаг	MNS 4230, Уураглаг цагаан идээ. Техникийн шаардлага
2.15	Төрөл бүрийн бяслаг (хайлмал, хатуу, зөөлөн)	

2.16	Ингэний шинэ хоормог	MNS CAC RCP 57. Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний эрүүл ахуйн дадлын зөвлөмж
2.17	Шар сүү	MNTR 2. Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалт
2.18	Ээдэм	MNS 3502. Хүүхдийн зориулалттай сүүн бүтээгдэхүүн. Ээдэм
III. Үр тариа, үр тариан бүтээгдэхүүн		
3.1	Улаанбуудайн гурил	MNS 6812. Буудайн баяжуулсан гурил. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 0244. Буудайн гурил. Техникийн ерөнхий шаардлага
3.2	Хөх тарианы гурил	MNS 3869. Хөх тарианы гурил. Техникийн шаардлага
3.3	Арвайн гурил	MNS 2091. Арвайн гурил. Техникийн шаардлага
3.4	Хүүхдийн будаа	MNS 0243. Хүүхдийн будаа. Техникийн ерөнхий шаардлага
3.5	Төрөл бүрийн гоймон	MNS 0142. Гоймон. Техникийн шаардлага MNS 4148. Зөөлөн улаан буудайн гоймонгийн гурил.
3.6	Хошуу будаа /овъёос/	MNS 5272. Хүнсний хошуу тариа. Техникийн ерөнхий шаардлага
3.7	Талхны хатаамж	MNS 4661. Талх, талхан бүтээгдэхүүн. Техникийн ерөнхий шаардлага
3.8	Талх, гурилан бүтээгдэхүүн	MNS 4661. Талх, талхан бүтээгдэхүүн. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 6657. Жигнэмэг MNS 2488. Жигнэмэл гурилан бүтээгдэхүүн. Ерөнхий техникийн шаардлага MNS 4578. Чанамал гурилан бүтээгдэхүүн. Ерөнхий техникийн шаардлага
IV. Төмс, хүнсний ногоо, ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн		
4.1	Төмс	MNS 0258. Төмс
4.2	Улаан лууван	MNS 0271. Улаан лууван
4.3	Шар лууван	MNS 0270. Шар лууван MNS CAC. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн шар лууван
4.4	Цагаан лууван	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
4.5	Хүрэн манжин	MNS 0269. Улаан манжин
4.6	Шар манжин	MNS 0268. Шар манжин
4.7	Бөөрөнхий сонгино (цагаан, хүрэн)	MNS 0260. Бөөрөнхий сонгино
4.8	Ногоон сонгино	MNS 0259. Урт сонгино
4.9	Бүдүүн гуурст сонгино	MNS 0259. Урт сонгино
4.10	Сармис	MNS 0267. Сармис
4.11	Бөөрөнхий байцаа	MNS 0255. Бөөрөнхий байцаа. Техникийн шаардлага
4.12	Бөөрөнхий хүрэн байцаа	MNS 1774. Бөөрөнхий улаан байцаа.
4.13	Шинэ болон хөлдөөсөн брюсселийн байцаа	MNS CAC 112. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн Брюсселийн байцаа
4.14	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн цэцэгт байцаа	MNS 0257. Цэцэгт байцаа.

		MNS CAC 110. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн ногоон цэцэгт байцаа MNS CAC 111. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн цагаан цэцэгт байцаа
4.15	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн брокколи	Codex standard 110. Standard for quick frozen broccoli
4.16	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн бууцай	MNS 0274. Бууцай. MNS CAC. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн бууцай
4.17	Салат навч	MNS 0277. Салат
4.18	Юуцай	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
4.19	Шанцай	
4.20	Яншуй	
4.21	Цоохор майлз	
4.22	Шар хулуу	
4.23	Ногоон хулуу	
4.24	Хаш	
4.25	Хэрээн нүд	Codex standard 225. Standard for asparagus
4.26	Амтат чинжүү	MNS 0279. Чинжүү
4.27	Өргөст хэмх	MNS ISO 7560. Өргөст хэмх. Хадгалалт ба хөргөлттэй тээвэрлэлт
4.28	Улаан лооль	MNS 0264. Лооль. Техникийн ерөнхий шаардлага
4.29	Вандуй	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
4.30	Таана, мангир	
4.31	Гоньд	MNS 0273. Гоньд
4.32	Гогод	MNS 0272. Гогод MNS CAC. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн гогод
4.33	Хушны самар	MNS 5786. Хушны самар. Техникийн шаардлага MNS 5693. Хушны самрын идээ. Техникийн шаардлага MNS 6453. Хушны боргоцой түүх, хадгалах, тээвэрлэх. Техникийн шаардлага
4.34	Улаан лоолийн нухаш	MNS CAC 13. Лаазалсан улаан лоолийн нухаш
Ү. Жимс, жимсгэнэ, жимс, жимсгэний бүтээгдэхүүн		
5.1	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн аньс	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
5.2	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн нэрс	MNS CAC 67. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн нэрс. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS CAC 103. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн Түргэн хөлдөөсөн нэрс,
5.3	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн чацаргана	MNS 0916. Чацаргана жимс. Техникийн ерөнхий шаардлага
5.4	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн үхрийн нүд	MNS 1989. Үхэр нүдний жимс. Ерөнхий шаардлага
5.5	Байгалийн бусад зэрлэг жимсгэнэ	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
5.6	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн гүзээлзгэнэ	MNS CAC 52. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн түргэн хөлдөөсөн гүзээлзгэнэ
5.7	Давжаа болон бусад алим	MNS CAC 299. Алим. Ерөнхий шаардлага

5.8	Тарвас	MNS 0281. Тарвас.
5.9	Амтат гуа	MNS 0282. Амтат гуа
5.10	Жимс, ногооны өтгөрүүлсэн шүүс	MNS 0687. Төрөл бүрийн жимс, жимсгэнэ, ногооны шүүс. Техникийн ерөнхий шаардлага
5.11	(сахарын агууламж 100 гр-д	MNS 2544. Мойлын шүүс,
5.12	10гр-аас ихгүй)	MNS 5520. Шар луувангийн шүүс. Техникийн шаардлага
5.13		MNS 2826. Үхрийн нүдний шүүс
5.14		MNS 2827. Нэрсний шүүс
5.15		MNS 0664. Чацарганы шүүс ба нектар. Техникийн шаардлага
5.16	Төрөл бүрийн байгалийн	MNS 1054. Жимс, жимсгэний джем
5.17	болон таримал жимс,	MNS 0462. Жимсний чанамал
5.18	ногооны чанамал, нухаш (сахарын агууламж 100 гр-д 10гр-аас ихгүй)	MNS 2697. Чацарганы чанамал /джем/
ҮІ.Бусад бүтээгдэхүүн		
6.1	Шинэ өндөг	MNS 0095. Өндөг. Техникийн шаардлага
6.2	Майонез (тослог 50%-иас ихгүй)	MNS САС 168. Хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүн. Майонез
6.3	Зөгийн цэвэр бал	MNS 6294. Зөгийн бал. Техникийн ерөнхий шаардлага
6.4	Ургамлын тос	MNS 6646. Ургамлын гаралтай хүнсний тос. Техникийн ерөнхий шаардлага
6.5.	Иоджуулсан давс	MNS 5046. Хүнсний зориулалтын иоджуулсан давс. Техникийн ерөнхий шаардлага
6.6	Хужир	MNS 1082. Хужир.
6.7	Цай	MNS 5131. Монгол цай MNS ISO 6079. Уусдаг хуурай цай. Техникийн ерөнхий шаардлага
6.8	Байгалийн гаралтай ургамлаар хийсэн хоол амтлагч	MNS 5519. Хоол амтлагч. Техникийн ерөнхий шаардлага
6.9	Цардуул	MNS 4182. Үр тарианы цардуул

Б. “Ерөнхий боловсролын сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд хэрэглэх импортын хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний жагсаалт

№	Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүний ангилал, нэр	Тавих шаардлага
I. Үр тариа, үр тариан бүтээгдэхүүн		
1.1	Цагаан будаа	MNS ISO 7301. Цагаан будаа. Техникийн ерөнхий шаардлага
1.2	Гурвалжин будаа	MNS 6511. Гурвалжин будаа. Техникийн шаардлага
1.3	Шар будаа	MNS 0533. Шар будаа. Техникийн шаардлага
1.4	Хүрэн будаа	Codex standard 198. Standard for rice
1.5	Хөц будаа	MNS 4515. Хөц будаа
1.6	Будаа, буурцгийн холимог	MNS 3811. Хүнсний бог будаа Codex standard 198. Standard for rice
1.7	Үр тарианы нэвс	MNS 5411. Хошуу тарианы хүнсний бүтээгдэхүүн. Техникийн ерөнхий шаардлага

1.8	Хүрэн шош	MNS CAC 113. Хүнсний ногоо, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн шош
1.9	Цагаан шош	
1.10	Хар шош	
1.11	Алаг шош	
1.12	Төрөл бүрийн сэвэг зарам	Codex Standard 171. Standard for certain pulses
II. Жимс, жимсгэнэ, хүнсний ногоо, ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн		
2.1	Алим	MNS CAC 299. Алим. Ерөнхий шаардлага
22.	Лийр	Codex standard 186. Standard for pears
2.3	Гадил жимс	Codex standard 205. Standard for bananas
2.4	Бэрсүүт жүрж	Codex standard 219. Standard for grapefruits
2.5	Амтат жүрж	Codex standard 245. Standard for oranges
2.6	Манго	Codex standard 184. Standard for mangoes
2.7	Усан үзэм	Codex standard 255. Standard for grape
2.8	Киви	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
2.9	Үзэм	MNS CAC 67. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн. Үзэм
2.10	Хар чавга	MNS ISO 4125. Хуурай болон хатаасан жимс тодорхойлолт, нэрийн жагсаалт
2.11	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн гүзээлзгэнэ	MNS CAC 52. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн түргэн хөлдөөсөн гүзээлзгэнэ
2.12	Шинэ болон түргэн хөлдөөсөн тоор	MNS CAC 75. Жимс, жимсэн бүтээгдэхүүн. Түргэн хөлдөөсөн тоор
2.13	Хатаасан алим	MNS ISO 7701. Хатаасан алим. Тодорхойлолт ба сорилтын арга
2.14	Бусад хатаасан жимс	MNS ISO 4125. Хуурай болон хатаасан жимс тодорхойлолт, нэрийн жагсаалт MNS ISO 7703. Чангаанз. Тодорхойлолт, сорилтын арга
2.15	Шанц	CAC/RCP 53. Code of hygienic practice for fresh fruits and vegetables
2.16	Цагаан гаа	Codex standard 218. Standard for ginger
2.17	Авокадо	Codex standard 197. Standard for avocado
2.18	Самар (газрын самраас бусад)	Codex standard 131. Standard for Pistachio Nuts CAC/RCP 6. Code of hygienic practice for tree nuts
2.19	Гүнждийн үр	MNS CAC RCP 1. Хүнсний эрүүл ахуйн ерөнхий зарчим
2.20	Кумин	Codex standard 327. Standard for cumin
2.21	Орегано	ISO 7925. Dried oregano
2.22	Базилик	ISO 11163. Dried sweet basil
2.23	Розмарин	ISO 11164. Dried rosemary
2.24	Куркума буюу турмерик	ISO 5562. Turmeric, whole or ground (powdered)
III. Бусад түүхий эд, бүтээгдэхүүн		
3.1	Хар перец	MNS 5519. Хоол амтлагч. Техникийн ерөнхий шаардлага
3.2	Исгэгч	MNS 0356. Талхны шахмал эсгэх хөрөнгө
3.3	Желатин	MNS 4119. Хүнсний желатин
3.4	Элсэн чихэр	MNS CAC 212. Элсэн чихэр
3.5	Бор элсэн чихэр	Codex standard 212. Standard for sugar
3.6	Ургамлын тос	MNS 6646, Ургамлын гаралтай хүнсний тос. Техникийн ерөнхий шаардлага

3.7	Чидун жимсний тос	MNS CAC 33. Ургамлын хүнсний тос. Шахуургын ба цэвэршүүлсэн оливын тос, цэвэршүүлсэн оливын үлдэгдэл тос.
3.8	Алимны болон усан үзмийн цуу	Codex standard 162. Standard for vinegar
3.9	Какао	MNS 4317. Какао ба какаон бүтээгдэхүүн. Техникийн шаардлага
3.10	Хүнсний желатин	MNS 4119. Хүнсний желатин
3.11	Хүнсний сода	"Codex standard 192. Хүнсний нэмэлтийн ерөнхий стандарт
3.12	Ванилин	Codex standard 192. Хүнсний нэмэлтийн ерөнхий стандарт
3.13	Нимбэгийн хүчил	Codex standard 192. Хүнсний нэмэлтийн ерөнхий стандарт

Тайлбар:

1. Энэхүү жагсаалтыг үндэслэн сургуулийн хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд хэрэглэх хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг тэргүүн ээлжинд тухайн орон нутгийн үйлдвэрлэлээс, орон нутгаас нийлүүлэх боломжгүй тохиолдолд үндэсний үйлдвэрлэлээс, дотоодын үйлдвэрлэлээс хангах боломжгүй түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг импортоор нийлүүлнэ.

2. Энэхүү жагсаалтад багтсан хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнээс сонгон сургуулийн хүүхдийн насны онцлогт тохирсон хоолны цэс зохион, хоолоор үйлчлэх ажлыг боловсролын байгууллагууд хариуцна.

3. Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, үр тариа зэрэг ургамлын гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнд "MNS CAC 193. Хүнсний бүтээгдэхүүн дэх хорт болон бохирдуулагч бодисын ерөнхий стандарт", "MNS 6420. Хүнсний ногоо, жимс, жимсгэнэ, мал амьтны тэжээлд агуулагдах нитратын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ", "MNS 5868. Хүнсний бүтээгдэхүүн дэх пестицидийн үлдэгдлийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ", "MNS 4504. Хүнсний бүтээгдэхүүн дэх хүнд металлын зөвшөөрөгдөх хэмжээ" үндэсний стандартыг заавал мөрдөнө.

4. Сүү, сүүн бүтээгдэхүүнд "MNTR 2, Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалт", мах, махан бүтээгдэхүүнд "MNS CAC MRL 2. Хүнсний бүтээгдэхүүн дэх малын эмийн үлдэгдлийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ", "MNS CAC RCP 58. Махны эрүүл ахуйн дадлын дүрэм", "MNS 5023.

Мах, махан бүтээгдэхүүн. Эрүүл ахуйн аюулгүй байдлын үндсэн шаардлага" стандартуудыг заавал мөрдөнө.